

Warszawa, dnia 29 marca 2024 r.

Poz. 470

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 14 marca 2024 r.

w sprawie zwalniania żołnierzy z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem

Na podstawie art. 167 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb postępowania w zakresie zwalniania żołnierzy z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem, a także przenoszenia do pasywnej rezerwy tych żołnierzy, terminy, w których następuje zwolnienie ze służby i przeniesienie do rezerwy, oraz czynności podlegające wykonaniu przez poszczególne organy wojskowe;
- 2) przypadki i sposób postępowania w zakresie wzywania żołnierzy zwolnionych przedterminowo z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej do odbycia pozostałego okresu tej służby.

§ 2. 1. Podstawą zwolnienia żołnierza z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem jest:

- 1) ostateczne orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej o uznaniu żołnierza za:
  - a) czasowo niezdolnego do czynnej służby wojskowej,
  - b) niezdolnego do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju,
  - c) trwale i całkowicie niezdolnego do służby wojskowej w czasie pokoju oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;
- 2) ostateczna decyzja wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub prawomocne orzeczenie sądu ustalające konieczność sprawowania przez żołnierza bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny;
- 3) zaświadczenie Państwowej Komisji Wyborczej o wyborze tego żołnierza na posła, w tym do Parlamentu Europejskiego, albo senatora;
- 4) prawomocne orzeczenie sądu w przypadku zarządzenia w stosunku do żołnierza wykonania kary pozbawienia wolności, w tym również kary zastępczej;
- 5) zawiadomienie Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o treści postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie wyrażenia zgody na zrzeczenie się przez żołnierza obywatelstwa polskiego;
- 6) ostateczna decyzja Ministra Obrony Narodowej o zwolnieniu żołnierza z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem, o której mowa w art. 163 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

2. Postępowanie w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 i 6, wszczyna się z urzędu, natomiast w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 5, prowadzi się na wniosek żołnierza. Do wniosku żołnierz dołącza dokument, o którym mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 2, 3 lub 5.

3. Zwolnienie żołnierza odbywającego obowiązkową zasadniczą służbę wojskową następuje przed upływem jej trwania, nie później niż:

- 1) z dniem, w którym orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej stało się ostateczne, a w przypadku doręczenia dowódcy jednostki wojskowej orzeczenia po dniu, w którym stało się ono ostateczne, z dniem doręczenia tego orzeczenia dowódcy jednostki wojskowej – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) w terminie do 7 dni od dnia wydania odpowiednio przez dowódcę jednostki wojskowej lub Ministra Obrony Narodowej decyzji o zwolnieniu żołnierza – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lub 6;
- 3) z dniem doręczenia dowódcy jednostki wojskowej odpowiednio zaświadczenia o wyborze żołnierza na posła, w tym do Parlamentu Europejskiego, albo senatora lub zawiadomienia Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o treści postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie wyrażenia zgody na zrzeczenie się przez żołnierza obywatelstwa polskiego – w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 5;
- 4) z dniem rozpoczęcia wykonywania kary określonej w doręczonym dowódcy jednostki wojskowej orzeczeniu, które stało się prawomocne – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4.

4. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli w terminach, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, nie jest możliwe rozliczenie żołnierza z jednostką wojskową, dowódca jednostki wojskowej zwalnia tego żołnierza w terminie późniejszym, niezwłocznie po jego rozliczeniu się z jednostką wojskową.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, dowódca jednostki wojskowej od dnia otrzymania orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej do czasu zwolnienia żołnierza zwalnia tego żołnierza z wykonywania obowiązków służbowych.

§ 3. 1. Dowódca jednostki wojskowej:

- 1) skreśla żołnierza zwolnionego z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem z dniem ubycia tego żołnierza ze stanu ewidencyjnego jednostki wojskowej i wszelkiego rodzaju zaopatrzenia oraz przenosi do rezerwy pasywnej;
- 2) przekazuje dokumenty ewidencyjne żołnierza zwolnionego z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania żołnierza szefowi wojskowego centrum rekrutacji;
- 3) kieruje żołnierza zwolnionego z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem do właściwego wojskowego centrum rekrutacji.

2. Wraz z dokumentami ewidencyjnymi zwolnionego żołnierza dowódca jednostki wojskowej przekazuje uwierzytelnioną kopię dokumentów stanowiących podstawę zwolnienia żołnierza z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej.

§ 4. 1. Żołnierz zwolniony z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem z przyczyn określonych w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz pkt 2–4 – zgłasza się niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni od dnia ustania okresu niezdolności do tej służby lub przyczyn zwolnienia z niej, do szefa wojskowego centrum rekrutacji w celu ustalenia możliwości powołania tego żołnierza do odbycia pozostałego okresu tej służby.

2. W przypadku żołnierza zwolnionego na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz pkt 2–4 – szef wojskowego centrum rekrutacji powołuje go niezwłocznie, w terminie do 7 dni od zakończenia okresu, na jaki został zwolniony z tej służby, lub ustania przyczyny zwolnienia z tej służby, do odbycia pozostałego okresu obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej.

3. Żołnierza zwolnionego z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 lit. b i c oraz pkt 5 – szef wojskowego centrum rekrutacji skreśla z ewidencji wojskowej.

§ 5. 1. Fakt zwolnienia żołnierza z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem, a także przeniesienie do pasywnej rezerwy tego żołnierza stwierdza się w rozkazie dziennym jednostki wojskowej.

2. W rozkazie, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się również fakt rozliczenia się żołnierza z jednostką wojskową.

3. W wojskowym dokumencie osobistym i ewidencji wojskowej zwalnianego żołnierza zamieszcza się datę zwolnienia z czynnej służby wojskowej, a jeżeli w wyniku tego zwolnienia następuje przeniesienie do pasywnej rezerwy – również informację o tym fakcie, a także informację dotyczącą dokumentu stanowiącego podstawę zwolnienia, wymienionego w § 2 ust. 1, oraz numer i datę rozkazu dziennego jednostki wojskowej.

§ 6. 1. Wezwanie do dalszego odbywania obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej, zwane dalej „wezwaniami”, żołnierza zwolnionego z obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej przedterminowo z pozostawieniem w dyspozycji dowódcy jednostki wojskowej może nastąpić z przyczyn służbowych uzasadniających natychmiastowe dokonanie zmiany stanu ewidencyjnego żołnierzy odbywających czynną służbę wojskową w jednostce wojskowej, a w szczególności w przypadkach udziału jednostki wojskowej w:

- 1) zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków;
- 2) akcjach poszukiwawczych oraz ratowania życia ludzkiego;
- 3) oczyszczaniu terenu z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego oraz ich unieszkodliwianiu;
- 4) wykonywaniu zadań poza granicami państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 755);
- 5) wykonywaniu zadań po wprowadzeniu stanu wyjątkowego, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1928).

2. Wezwanie doręcza się żołnierzowi, o którym mowa w ust. 1, co najmniej na 3 dni przed dniem stawienia się do jednostki wojskowej w miejscu i terminie określonych w wezwaniu. Do doręczenia stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803).

3. W przypadku gdy żołnierz, któremu doręczono wezwanie, nie może z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim stawić się do odbycia pozostałego okresu obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej w terminie i miejscu określonych w wezwaniu, niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie dowódcę jednostki wojskowej określonego w wezwaniu, osobiście lub za pośrednictwem innej osoby, telefonicznie, wykorzystując inny środek łączności lub drogą pocztową, przekazując jednocześnie dokumenty usprawiedliwiające brak możliwości stawienia się, wytworzone w postaci papierowej lub elektronicznej, opatrzone stosownym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. W takich przypadkach za datę zawiadomienia uważa się odpowiednio datę stempla pocztowego lub datę raportu transmisji pojedynczej.

4. Po ustaniu choroby żołnierz, któremu doręczono wezwanie, zgłasza się niezwłocznie do dowódcy jednostki wojskowej określonej w wezwaniu, przedstawiając stosowne zaświadczenie lekarskie, o ile nie przedstawił tych dokumentów w sposób określony w ust. 3.

5. Niedotrzymanie terminu, o którym mowa w ust. 3, jest uzasadnione, jeżeli żołnierz z przyczyn od niego niezależnych nie mógł zawiadomić dowódcy jednostki wojskowej o niemożności stawienia się do służby.

6. Wzór wezwania określa załącznik do rozporządzenia.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.¹⁾

Minister Obrony Narodowej: z up. *C. Tomczyk*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 października 2015 r. w sprawie wcześniejszego zwalniania żołnierzy z zasadniczej służby wojskowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 181), które utraciło moc z dniem 24 października 2023 r. zgodnie z art. 821 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 marca 2024 r. (Dz. U. poz. 470)

WZÓR WEZWANIA DO DALSZEGO ODBYWANIA OBOWIĄZKOWEJ ZASADNICZEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ

<p>(oznaczenie JW lub WCR) ..... (miejscowość, data wystawienia)</p> <p>WEZWANIE nr .....</p> <p>do dalszego odbywania obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej</p> <p>Wzywa się do osobistego stawienia się w dniu ..... r. o godzinie ..... w ..... w celu odbycia pozostałego okresu obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej</p> <p>nr PESEL .....</p> <p>..... (stopień wojskowy)</p> <p>mp.* .....</p> <p>..... (ulica, nr domu, nr mieszkania)</p> <p>..... (stanowisko służbowe, stopień wojskowy, imię i nazwisko, podpis)</p> <p>Stawił(a) się dnia ..... r. o godzinie .... (stanowisko służbowe, stopień wojskowy, imię i nazwisko)</p> <p>Stwierdzam odbiór wezwania własnoręcznym podpisem**</p> <p>..... (data)</p> <p>..... (stopień wojskowy, imię i nazwisko, podpis przyjmującego wezwanie)</p>	<p>(oznaczenie JW lub WCR) ..... (miejscowość, data wystawienia)</p> <p>WEZWANIE nr .....</p> <p>do dalszego odbywania obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej</p> <p>Wzywa się do osobistego stawienia się w dniu ..... r. o godzinie ..... w ..... w celu odbycia pozostałego okresu obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej</p> <p>nr PESEL .....</p> <p>..... (stopień wojskowy)</p> <p>mp.* .....</p> <p>..... (ulica, nr domu, nr mieszkania)</p> <p>..... (kod pocztowy, poczta)</p> <p>Stawił(a) się dnia ..... r. o godzinie .... (stanowisko służbowe, stopień wojskowy, imię i nazwisko)</p> <p>Stwierdzam odbiór wezwania własnoręcznym podpisem**</p> <p>..... (data)</p> <p>..... (stopień wojskowy, imię i nazwisko, podpis przyjmującego wezwanie)</p>
<p>EGZEMPLARZ WEZWANIA PRZEZNACZONY DLA ORGANU WZYWAJĄCEGO</p> <p>POUCZENIE DLA ORGANU WZYWAJĄCEGO:</p> <p>1. Niniejszy egzemplarz wystawionego wezwania przechowuje się przez okres dwóch lat, a następnie protokołarnie niszczy.</p> <p>2. Wezwanie przystosowane jest do kopert o wymiarach 16,3 cm × 11,4 cm posiadających okienko adresowe.</p>	
<p>PODSTAWA PRAWNA WEZWANIA: Art. 163 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. ....)**</p> <p>POUCZENIE:</p> <p>1. Wezwany jest obowiązany do:</p> <p>a) osobistego stawienia się w terminie i miejscu określonych w wezwaniu, b) powiadomienia niezwłocznie dowódcy jednostki wojskowej o niemożności osobistego stawienia się w wyznaczonych terminie i miejscu z powodu choroby wezwanego, osobiscie lub za pośrednictwem innej osoby, telefonicznie, wykorzystując inny środek łączności lub drogą pocztową, przekazując jednocześnie dokumenty usprawiedliwiające brak możliwości stawienia się, wytworzone w postaci papierowej lub elektronicznej, opatrzone stosownym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, c) zabrania ze sobą książeczki wojskowej.</p> <p>2. W przypadku niestawienia się na wezwanie do odbycia pozostałego okresu obowiązkowej zasadniczej służby wojskowej w wyznaczonych terminie i miejscu, wezwany podlega karze aresztu wojskowego albo pozbawienia wolności do lat 3 (art. 341 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny).</p> <p>* Pieczęć zamieszcza się na wezwaniu sporządzonym w postaci papierowej. ** Zamieszcza się aktualne miejsce publikacji ustawy oraz jej zmian.</p>	
<p>* Pieczęć zamieszcza się na wezwaniu sporządzonym w postaci papierowej. ** Wypełnia się w przypadku doręczenia wezwania przez pracownika (żołnierza) jednostki wojskowej lub wojskowego centrum rekrutacji.</p>	